

Peltoperän yksityistien tiekunta

Viite: Hakemus rauhoitusmääräyksistä poikkeamiseen 14.10.2025

Myönteinen päätös, poikkeamishakemus, Peltoperän yksityistien tiekunta, poikkeaminen rauhoitetun eliölajin rauhoitussäännöksistä, keltakurjenmiekan hävittäminen Lamujoen siltapaikalta, Siikalatva

Hakemus

Peltoperän yksityistien tiekunta hakee Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta lupaa poiketa luonnonsuojelulain (9/2023) 74 §:ssä tarkoitetuista kasvilajin rauhoitusta koskevista säännöksistä Siikalatvan kunnassa Lamujoen varrella yksityistien kunnostettavan sillan kohdalla. Poikkeamislupahakemus koskee hakemuksessa tarkoitetulla alueella havaittua keltakurjenmiekkää (*Iris pseudacorus*). Lupaa haetaan uusittavaa siltaa varten tehtävien töiden ajalle 5 vuodeksi (AVI lupa on voimassa viisi vuotta päätöksestä).

Hanketta suunnitteleva taho Veitatekniikka Oy on tunnistanut ja huomionnut lajin ja **pyrkii käytettävissä olevin keinoin ottamaan keltakurjenmiekan huomioon rakentamistyössä**, mutta on mahdollista, että versot kuolevat huolimatta pyrkimyksestä siirtää ne elävinä uuteen paikkaan.

"Keltakurjenmiekkä on luonnonsuojeluasetuksen (1066/2023) 6 §:n mukaan Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin maakunnissa rauhoitettu kasvilaji. Luonnonsuojelulain 74 §:n mukaan rauhoitettua kasvia, sen osaa tai siemeniä ei saa poimia, kerätä, leikata irti, ottaa juurineen eikä hävittää. Poiketen siitä mitä 74 §:ssä sanotaan luonnonsuojelulain yleispoikkeuksen (82 §) mukaan aluetta saa käyttää maa- ja metsätalouteen tai rakennustoimintaan ja rakennuksia sekä laitteita tarkoituksensa mukaisesti. Tällöin on kuitenkin vältettävä vahingoittamista tai häiritsemistä rauhoitettuja eläimiä ja kasveja, jos se on mahdollista ilman merkittäviä lisäkustannuksia. Suomen ympäristökeskuksen esittämän tulkinnan mukaan luonnonsuojelulain 82 §:ssä tarkoitettu yleispoikkeus ei koske teollisen mittakaavan toimintaa, jollaisena tuulivoimapuiston sähkönsiirtoa voidaan pitää."

Luontoselvitys

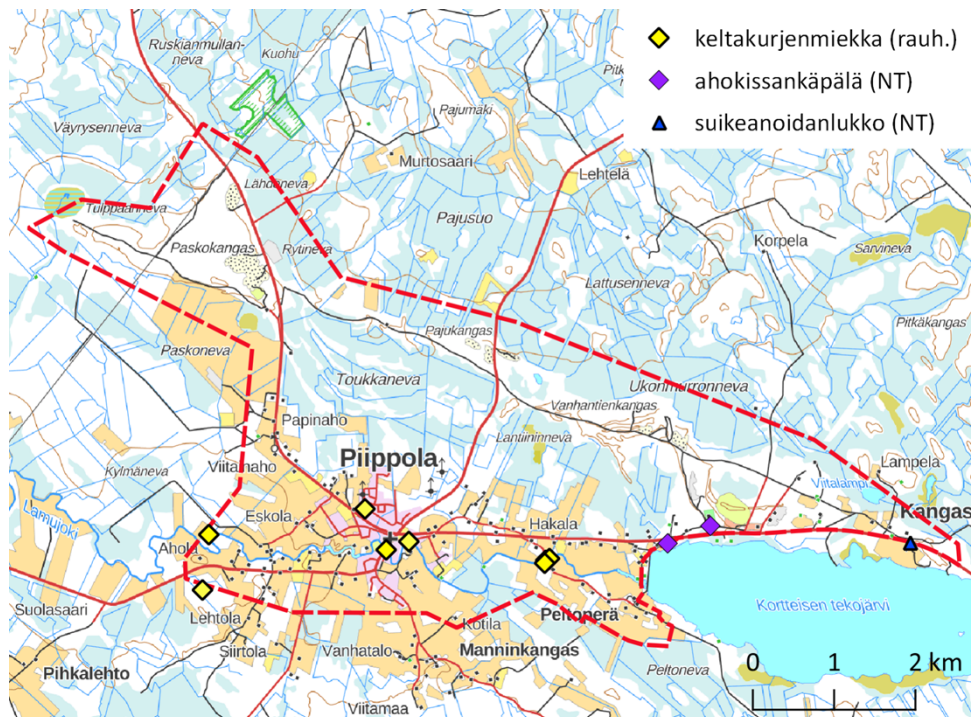
Luontoselvityksessä (Piippolan osayleiskaava, Siikalatvan kunta, Sweco 2023, luontoselvityksen täydennys) on mainittu suunnitellun siltatyömaan kohdalla ja vaikutuspiirissä olevia huomionarvoisia luontokohteita, jotka voivat asettaa rajoituksia toiminnalle. Keltakurjenmiekan esiintymä sijoittuu

6.11.2025

siltatyömaan lähistölle. Suurimmaksi osaksi työ eivät vaikuta hakijan mukaan esiintymään, mutta toimitettujen kuvien perusteella muutamia versoja on siltatyömaan alueella. Ensisijaisesti hakija pyrkii siirtämään työmaalle ulottuvat yksilöt siten, että ne säilyvät. Toimet ovat Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen aiemmin antaman lausunnon POPELY/4053/2024 mukaisia.

Kuva 1. Keltakurjenmiekka sillan länsipuolella. Versoja levinnyt siltapenkereelle 3.9.2025. Siirrettävät versot vasemmalla lähempänä siltaa.

Kuva 2. Huomioitavat lajit kesän 2023 maastokäynnin 2023, vuoden 2020 luontoselvityksen ja Suomen Lajitietokeskuksen (3/2023) havaintojen mukaan.

6.11.2025

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ratkaisu

ELY-keskus edellyttää, että hakijan ja alueella toimijan **pitää ensisijaisesti välttää lajin esiintymispaikan ja sen versojen hävittämistä**. Laji (keltakurjenmiekka) pyritään säästämään rakennustöiden aikana siirtämällä yksittäiset versot elävinä soveltuvaan paikkaan, missä rakennustöistä ei ole lajille haittaa. **Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus (myöh. ELY-keskus) katsoo, ettei edellä kuvatun perusteella keltakurjenmiekan esiintymä vaarannu, eikä laji häviä esiintymispaikalta, koska versoja kasvaa laajempina kasvustona lähistöllä, mihin rakennustöiden alueelta yksilöiden versot siirretään.**

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus myöntää luvan poiketa keltakurjenmiekkaa koskevista luonnonsuojelulain 74 § rauhoitusmääräyksistä seuraavin ehdoin:

1. Lupa koskee hakemuksen kartassa esitettyä esiintymää;
2. Lupaa saa käyttää vain luvan hakija. Luvan saajan tulee toimittaa toimenpiteisiin valtuuttamiensa urakoitsijoiden nimet ELY-keskuksen kirjaamoon (1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirasto);
3. Lupa astuu voimaan sen saatua lainvoiman. Lupa on voimassa **31.12.2031** saakka;
4. Luvan käyttäjä vastaa siitä, että hänellä on tarvittavat luvat alueella toimimiseen ja liikkumiseen;
5. Lupa tai kopio siitä on pidettävä mukana alueella toimittaessa ja näytettävä vaadittaessa;
6. Jos hanke siirtyy toiselle toimijalle, luvan siirtoa on haettava ELY-keskukselta. Luvan saaja vastaa kaikista lupapäätöksen mukaisista velvollisuuksista, kunnes hänen tilalleen on hyväksytty toinen.
7. Lupaa koskevista toimenpiteistä ja siirron onnistumisesta on laadittava raportti, joka toimitetaan Lupa- ja valvontaviraston kirjaamoon **31.10.2032** mennessä.

ELY-keskus (1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirasto) voi peruuttaa luvan, mikäli luvan saaja laiminlyö luvan ehtojen noudattamista.

Perustelut

Keltakurjenmiekka (*Iris pseudacorus*) on luonnonsuojeluasetuksen 6 § ja liitteen 5 nojalla Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin maakunnissa rauhoitettu laji. Luonnonsuojelulain 74 § mukaan "Rauhoitettua kasvia, sen osaa tai siemeniä ei saa poimia, kerätä, leikata irti, ottaa juurineen eikä hävittää." ELY-keskus voi luonnonsuojelulain 83 § 2 momentin mukaan myöntää luvan poiketa 74 §:ssä säädetyistä rauhoitussäännöksistä, jos

6.11.2025

lajin suojelutaso säilyy suotuisana. Luonnonsuojelulain 83 § 4 momentin mukaan "Lupa annetaan määräaikaisena ja se voi olla voimassa enintään kymmenen vuotta kerrallaan." Tämän perusteella lupa myönnetään viideksi (5) vuodeksi. Eliölajin suojelutaso on suotuisa, kun laji pystyy pitkällä aikavälillä säilymään elinvoimaisena luontaisissa elinympäristöissään (LSL 3 § kohta 4).

Keltakurjenmiekka on arvioitu viimeisimmässä Suomen eliölajien uhanalaisuusarvioinnissa elinvoimaiseksi lajiksi (Hyvärinen ym. 2019). Alueellisen uhanalaisarvioinnin mukaan laji on alueellisesti uhanalainen Pohjois-Karja-Kainuun ja Lapin kolmion alueilla.

Lupahakemuksen mukainen toiminta koskee havaintopaikkaa, jolla kesällä 2025 havaittiin muutama, kuvan 1 mukainen verso. Edellä kuvatun perusteella lupahakemuksen mukaisen mahdollisen versojen hävittämisen ja heikentämisen vaikutukset lajiin paikallispopulaatioon voidaan arvioida jäävän vähäisiksi.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 74 §, 83 §
Luonnonsuojeluasetus 6 § (30.11.2023/1066), liite 5

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Antti Pöllänen ja ratkaissut ylitarkastaja Maarit Vainio. Merkintä hyväksynnästä on asiakirjan viimeisellä sivulla. Päätöksen valmisteluun on osallistunut ylitarkastaja Markku Hänninen.

Maksu

316 euroa

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025 (794/2024).

Liitteet

Valitusosoitus
Maksua koskeva oikaisuvaatimusosoitus
Asiakirjan sähköinen hyväksymismerkintä

Jakelu

Peltoperän yksityistien tiekunta/
Veitatekniikka Oy/Petri Repola
Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri
Siikalatvan kunta, kirjaamo

6.11.2025

Tiedoksi

Yleistiedoksiantona: <https://www.ely-keskus.fi/kuulutukset>

Ympäristöministeriö / Lymo
Suomen ympäristökeskus, SYKE

Tämä asiakirja POPELY/2930/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POPELY/2930/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Pöllänen Antti 06.11.2025 08:49

Ratkaisija Vainio Maarit 06.11.2025 08:58